

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ВЧЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

| <b>1. Загальна інформація</b>   |   |
|---|---|
| <b>Назва дисципліни</b>   | Вчення про зобов'язання   |
| <b>Викладач (-і)</b>  | Банасевич Ірина Іванівна, доцентка, к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права   |
| <b>Контактний телефон викладача</b>   | (0342) 596130   |
| <b>Е-mail викладача</b>   | <a href="mailto:iryna.banasevych@cnu.edu.ua">iryna.banasevych@cnu.edu.ua</a>  |
| <b>Формат дисципліни</b>  | Очний   |
| <b>Обсяг дисципліни</b>   | 3 кредити ЄКТС, 90 год.   |
| <b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>   | <a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>   |
| <b>Консультації</b>   | Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри <a href="https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/">https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/</a><br>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи. |
| <b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>   |   |
| <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сучасна доктрина та законодавство щодо цивільно-правового регулювання зобов'язань, включаючи науково-теоретичні розробки, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів, судову практику стосовно системи зобов'язань, теоретичні та практичні проблеми з даного питання і шляхи їх подолання.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <b>змістових модулів</b>:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння категорії зобов'язання у правовій доктрині</li> <li>2. Виконання зобов'язань та способи його забезпечення</li> </ol> <p>Конструкція зобов'язання стала однією із найвизначніших здобутків світової правової культури, універсальною правовою конструкцією у механізмі правового регулювання суспільних відносин.</p> <p>Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення та видозміни предмету зобов'язального права, вирішення проблемних питань у сфері правового регулювання зобов'язальних відносин.</p> <p>Важливим напрямом розвитку зобов'язального законодавства України є його адаптація до стандартів європейського союзу і хоча з часу прийняття загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС минуло вже більше 10 років, вагомих кроків у цьому напрямку на законодавчому рівні не зроблено. Все наведене актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання».</p> <p>Здобувачі, які проводять наукове дослідження у сфері зобов'язального права, присвячене загальним положенням чи окремим видам зобов'язань, повинні, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем зобов'язального права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука.</p> <p><u>Основними джерелами</u> навчальної дисципліни є Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які присвячені правовому регулюванню окресленої сфери. .</p> |   |

Освоєння та розуміння логіки правового регулювання потребують подальшого ґрунтовного наукового аналізу теоретичних досліджень вчених в галузі цивільного права, системного тлумачення законодавчих норм та аналізу правозастосовної практики.

### **3. Мета та цілі навчальної дисципліни**

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання» є створення підґрунтя для подальшого розширення і поглиблення світогляду, формування та розвитку системи необхідних знань для здійснення дослідницької та викладацької діяльності у сфері зобов'язального права.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання» є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізму правового регулювання поняття та системи зобов'язань, формування умінь кваліфіковано застосовувати законодавчі приписи, самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми у сфері зобов'язального права, формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження та застосовувати методологію наукових приватноправових досліджень у власній юридичній та викладацькій практиці.

### **4. Програмні компетентності та результати навчання**

#### Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного та критичного мислення у сфері зобов'язального права;
- здатність до розуміння предметної області зобов'язального права та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у сфері зобов'язального права;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань у сфері зобов'язального права.

#### Фахові компетентності:

- здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері зобов'язального права;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність розробляти проекти нормативно-правових актів у сфері зобов'язального права;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

#### Програмні результати навчання:

- формулювати і перевіряти гіпотези у сфері зобов'язального права; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо), наявні літературні дані;
- застосовувати наукові знання термінології у сфері зобов'язального права, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати явища державно-правової дійсності;
- застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень у сфері зобов'язального права, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та у викладацькій практиках;
- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

### **5. Організація навчання**

| Обсяг навчальної дисципліни  |   |                        |                            |
|--|---|------------------------|----------------------------|
| Вид заняття  | Загальна кількість годин  |                        |                            |
| лекції   | 20  |                        |                            |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні  | 10  |                        |                            |
| самостійна робота  | 60  |                        |                            |
| Ознаки навчальної дисципліни   |   |                        |                            |
| Семестр  | Спеціальність   | Курс<br>(рік навчання) | Нормативний/<br>вибірковий |
| 3  | 081 Право   | 2                      | вибірковий                 |
| Тематика навчальної дисципліни   |   |                        |                            |
| Тема   |   | кількість год.         |                            |
|  |   | лекції                 | заняття<br>сам.<br>роб.    |
| <b>Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння поняття та системи зобов'язань у правовій доктрині</b> |   |                        |                            |
| Тема 1. Поняття та особливості зобов'язань: доктринальні підходи та законодавчі підходи  |   | 2                      | - 6                        |
| Тема 2. Система зобов'язань. Класифікація зобов'язань за різними правовими критеріями.   |   | 2                      | 2 6                        |
| Тема 3. Підстави виникнення зобов'язань  |   | 2                      | - 6                        |
| Тема 4. Суб'єкти зобов'язання  |   | 2                      | 2 6                        |
| Тема 5. Заміна осіб у зобов'язанні   |   | 2                      | - 6                        |
| Тема 6. Тенденції розвитку зобов'язального права   |   | 2                      | 2 6                        |
| <b>Змістовий модуль 2. Виконання зобов'язань та способи його забезпечення</b>  |   |                        |                            |
| Тема 7. Проблематика виконання зобов'язань   |   | 2                      | 2 6                        |
| Тема 8. Припинення зобов'язань : теоретичні та практичні аспекти   |   | 2                      | - 6                        |
| Тема 9. Поняття, сутність і значення способів забезпечення виконання зобов'язань   |   | 2                      | 2 6                        |
| Тема 10. Характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань  |   | 2                      | - 6                        |
| <b>Разом за семестр</b>  |   | <b>20</b>              | <b>10 60</b>               |
| <b>6. Система оцінювання навчальної дисципліни</b>   |   |                        |                            |
| Загальна система оцінювання навчальної дисципліни  | <p>Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. <a href="https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf">https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</a> , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) <a href="https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf">https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</a></p> <p>Максимальна оцінка за результатами вивчення навчальної дисципліни становить 100 балів.</p> |                        |                            |

|   |   |
|---|---|
|   | <p>Впродовж семестру здобувач отримує бали за різні види робіт, які сумуються у підсумковий семестровий бал. <i>Підсумковий семестровий бал</i> складається з суми балів, отриманих здобувачем за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 50 балів), самостійну роботу (максимально 20 балів), балу за індивідуальну роботу (максимально 30 балів).</p>   |
| Вимоги до письмових робіт   | <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань.</p> <p>1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 30.</p> <p>2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 20.</p> <p>Максимальний бал за письмові роботи – 50 балів.</p> |
| Семінарські заняття   | <p>Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (<u>заокругленим до сотих</u>) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 50 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 10, заокруглена до цілого.</p>   |
| Умови допуску до підсумкового контролю  | <p>Здобувачу освіти виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).</p>  |
| Підсумковий контроль  | <p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 50 балів), балу за самостійну роботу (максимально 30 балів) та балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимальнo 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p> <p>Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p>   |
| <b>7. Політика навчальної дисципліни</b>  |   |
| <p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> |   |

#### Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника [запобігання-академічному-плагіату.pdf](#), усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до  
в  
с

#### Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу аспіранта. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються з аспірантом та корегуються для кожного аспіранта окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

е

#### Неформальна освіта:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника [https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33\\_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf](https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf)

ц

### **8. Рекомендована література**

1. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 272 с.
2. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2013. 216 с.
3. Голубева Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: дис. ... доктора юрид. наук.: 12.00.03. / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 456 с.
4. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 399 с.
5. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.
6. Надьон В.В. Суб'єктивний обов'язок як елемент змісту цивільних правовідносин: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 425 с.
7. Пленюк М.Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні засади): дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2016. 426 с.
8. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.
9. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнецова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик [та ін.]; за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Х.: Право, 2013. 760 с.
10. Пучковська І.Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 485 с.

11. Слома В.М. Зобов'язання з множинністю суб'єктів у цивільному праві України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03./ Західноукраїнський національний університет. Тернопіль, 2020. 490 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються аспіранту в електронній формі до початку семестру.

1. Зозуляк О. І. Вчення про зобов'язання : методичний посібник для вивчення навчальної дисципліни третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2022. 26 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/>

**Викладач**

**Ірина БАНАСЕВИЧ**